

Vasárnapi Ujság

AZ ÚJ MAGYARSÁG VASÁRNAPI MELLÉKLETE

A MAGYAR BIEDERMEIER KIÁLLÍTÁSRÓL

és más időszerű művészeti kérdésekről beszél

PETROVÁ CZ GYULA

a Képzőművészeti Társulat igazgatója

PETROVÁ CZ GYULA neve egyforma hangsúllyal cseng az országos és fővárosi politikában épügy, mint a katolikus hitélet vagy az építőművészet terén. De azt talán már kevesebben tudják, hogy a magyar képzőművészet ügye személyében egyik legeredményesebben működő, önzetlen barátjára talált. Mint a Képzőművészeti Társulat igazgatója évek óta irányítja legrégebbi művészeti intézményünk működését. Ma, amikor a művész-társadalmat irányzatok harcai és anyagi gondok osztják meg, nem könnyű ezen a téren a kormányzás. De Petrovác Gyula, akit a politikai életben meggyőződése gyakran állít a kritika oldalára, működésével tanujelét adta, hogy valójában a pozitív alkotómunka embere a művészi életben is. A háborúutáni években az anyagi nehézségekkel küzdő Képzőművészeti Társulatot talpra állította, részére tekintélyes fővárosi támogatást eszközölt ki, a művészek számára vásárlási alapot teremtett s az utóbbi évek nagy tárlatainak átütő sikere jelzik működése eddigi három évének eredményességét.

Az új kiállítási idény küszöbén megkérdeztük Petrovác Gyulát a Műcsarnok és az ő programjáról.

— Összinté szeretettel dolgoztunk — mondja — az új idény első nagy tárlatán, a magyar biedermeier kiállításon, amelynek máris, mondhatnám, európai visszhangja van. Bécs, a biedermeier bölcsője is felfigyelt kiállításunkra s onnan is kaptunk anyagot ott élt magyarjaink alkotásából. De természetesen a kiállítás zömét a főváros és a vidék magán- és közgyűjteményeiből gyűjtöttük egybe kitűnő munkatársunk, Csánky Dénes főigazgató barátom irányítása mellett. Több termet korszerű interieurökké alakítottunk s a szoborcarnokból megcsináltuk biedermeier mestereink remekeinek salle d'honneur-jét. Kiállításunk művészi plakátján Borsos József híres „Galambpostája” üti meg majd ennek a kedves, polgári kornak muzsikáló hangulatát.

— Nem gondolja Méltóságod, hogy az ilyen visszatekintő kiállítások rontják az élő művészet árszóját?

— Ellenkezőleg! Kiállítási naplóink azt igazolják, hogy a retrospektív tárlatok híveket szereznek a művészi szépnek az utánuk következő mai művészetet bemutató kiállításokon. A mai művészeket mulik aztán, hogy ezeket az új híveket meg is tartásák. Különben is tévedés volna azt hinni, hogy a száz év előtti magyar művészet a mainál kedvezőbb életfeltételek között lévén az összehasonlításban előnyben lenne a maival szemben. Az akkori konjunktúra semmivel

sem volt rózsásabb a művészet számára a mainál. Igaz viszont, hogy akkor kevesebb volt az eszkimó.

— És a további program?

— A biedermeier kiállítást követi január-február havában a rendes téli tárlat az idény derekán, amelynek különös jelentőséget kölcsönöz Esterházy Pál hercegnek ezúttal másodízben kitűzött 3000 pengős jubileumi emlékdíja és a Képzőművészeti Társulat nagydíja. Reméljük, hogy a főváros és Társulatunk már biztosított vásárlásain kívül az állam is igyekezni fog a művészeket megerősíteni abban a reményükben, hogy nem a festék- és vászonkereskedelem s nem a szállítóipar felvirágoztatása a hivatásuk. A téli tárlatot előreláthatólag egy nagyszabású nemzetközi kiállítás követi: a lengyel, a német vagy az osztrák. Ezek közül ezidőszert a lengyel van előtérben, amelynek ügyében tárgyalásokat folytattam a budapesti lengyel ügyvivő úrral, akit kértem, hogy a lengyel művészet mai termésén kívül a régiekből s főleg Matejkó és kora művészetéből is kapjunk ízelítőt. A lengyel kiállítás számára március-április hónapokat tartottuk fenn. Májusban nyitjuk meg az eucharisztikus világkongresszus idegenforgalmába bekapcsolódó ünnepi Szent István kiállításunkat. A főünnepség színhelyét, a Hősök-terét szegélyező Műcsarnok magába fogja foglalni ezen a kiállításon mindazt, amit a vallásos és hazafias érzület a művészet terén nálunk alkotott. Tehát négy nagy, egyenkint kéthónapos kiállítást rendezünk: egy műtörténeti, egy idény-, egy nemzetközi és egy ünnepi kiállítást.

— Mi Méltóságod programja a Képzőművészeti Társulat igazgatói székében?

— Amit a Társulat egykori nagynevű elnöke, Ipolyi Arnold püspök úgy fogalmazott meg, hogy „nekünk nemcsak művészet, hanem erkölcsi tartalommal telített nemzeti művészet kell”.

— Modernnek, konzervatívek?

— Tehetség, vagy tehetségtelenség: ez itt a kérdés! Gices van mindenütt. És nem kell túlkomolyan venni azt a divatos spirituális-materialista megkülönböztetést. Materialista művészet — ellentmondás. Azt hiszem, hogy az egész modern-konzervatív vita megszűnik, amint a viszonyok javultával az emberek többet áldozhatnak majd a művészetre. Akkor majd a közönség lelkében gyökértelen „tehetségtelenségből és léhaságból származó túlzások” — kultuszminiszterünket idéztem — el fognak tűnni.